

REFERAT |KRS| Formannskapet (2015-2019) d. 11-11-2015

Møtedato Onsdag d. 11. november 2015 kl. 09:00

Møtested Formannskapssalen

Indholdsfortegnelse

Behov for økt kapasitet på ordinære mottaksplasser for voksne og enslige mindreårige asylsøkere...	3
Akutt plasser til asylsøkere i Kristiansand.....	10
Forslag til møteprogram for Kommunalutvalg, Formannskap og Bystyre for 2016.....	14
Status LSK - Kjevik.....	18

Punkt 121/15: Behov for økt kapasitet på ordinære mottaksplasser for voksne og enslige mindreårige asylsøkere

Dato 30. oktober 2015
Saksnr.: 201510126-7
Saksbehandler Birgith Ness

Saksgang

Oppvekststyret
Helse- og sosialstyret
Formannskapet

Møtedato

10.11.2015
10.11.2015
11.11.2015

Behov for økt kapasitet på ordinære mottaksplasser for voksne og enslige mindreårige asylsøkere

Sammendrag

Staten ved UDI (Utlendingsdirektoratet) har ansvaret for å stille til disposisjon tilstrekkelig antall plasser i statlig mottak for asylsøkere. Kommuner har ikke anledning til å reservere seg mot etablering av statlig mottak. En plass i statlig mottak er et tilbud til personer som har søkt asyl i Norge. UDI utlyser drift av plasser i statlige mottak for asylsøkere gjennom en tilbudskonkurranse i henhold til lov om offentlige anskaffelser. Tilbydere/driftsoperatører av mottak kan være kommuner, organisasjoner og private.

På grunn av det store antall av flyktninger de siste månedene har UDI behov for å øke kapasiteten på mottaksplasser. Dette gjelder både ordinære mottaksplasser og plasser for enslige mindreårige i alderen 15 -18 år. UDI oppfordrer flere kommuner om å opprette/utvide kapasiteten på kommunale mottak.

Kristiansand kommune har siden 1988 drevet alle typer statlig asylmottak. På bakgrunn av politiske vedtak legger rådmannen inn tilbud på drift av statlig mottak for asylsøkere når UDI lyser ut anbud hvor de etterspør mottaksplasser.

Kostnadene knyttet til driften av mottaket dekkes i sin helhet gjennom de kontraktfestede overføringene fra UDI. Fordelen med at kommunen selv er driftsoperatør er at en kan påvirke og styre driften og omfanget på en annen måte enn om en annen part er driftsoperatør.

Kristiansand kommune har lang og god erfaring fra mange års drift av statlig mottak i Kristiansand. Pr. dags dato driver kommunen et ordinært mottak med 180 plasser og en tilrettelagt (for flyktninger med særlige behov) avdeling med 20 plasser.

Etter siste politiske vedtak er det i tillegg inngått avtale om drift av 150 ordinære plasser som skal være i drift fra 1.november/1.desember d.å. I avtalen inngår det i også 30 opsjonsplasser som kan tas i bruk på en måneds varsel. Kommunen vedtok også å tilby UDI 35 plasser for enslige mindreårige. UDI har utlyst en konkurranse om drift av mottak for enslige mindreårige, med frist for å legge inn tilbud er 1.november d.å.

Kristiansand kommune driver etter en desentralisert modell og leier inn hus, leiligheter og hybelbygg, men i forbindelse med utvidelse av kapasiteten kan det vurderes å leie inn større bygg som kan brukes som hybelhus. Det kan også være aktuelt å tilby boliger i en eller flere av kommunene i Knutepunkt Sørlandet hvis kommunene ønsker et samarbeide om mottaksdrift.

UDI vil innen kort til lyse ut 15000 plasser på landsbasis i ordinære mottak. Kristiansand kommune kan tilby å øke kapasiteten med 150 ordinære plasser til totalt 480 (eksklusive 60 opsjonsplasser + 20 tilrettelagte = 560 mottaksplasser for voksne).

Kristiansand kommune kan øke kapasiteten i mottak for enslige mindreårige med 35 plasser (inklusive 10 opsjonsplasser), slik at det totalt nå kan legges inn tilbud på inntil 70 plasser.

Forslag til vedtak:

Formannskapet anbefaler at Kristiansand kommune ved Virksomhet Service og forvaltning/Service tjenester kan legge inn tilbud på drift av og gis fullmakt til å forhandle:

- opp til 180 ordinære plasser, inklusive 30 opsjonsplasser, i statlig mottak for asylsøkere, i tillegg til tidligere vedtak
- opp til 35 plasser, inklusive 10 opsjonsplasser, i statlig mottak for enslige mindreårige asylsøkere, i tillegg til tidligere vedtak

Tor Sommerseth
Rådmann

Wenche P. Dehli
Helse- og sosialdirektør

Arild Rekve
Oppvekstdirektør

Vedlegg:

Vertskommunens forpliktelser

<http://www.udiregelverk.no/no/rettskilder/udi-rundskriv/rs-2011-025/>

Vertskommunal kompensasjon, satsene

<http://www.udiregelverk.no/no/rettskilder/udi-rundskriv/rs-2011-025/rs-2011-025v1/>

Bakgrunn for saken

Ankomst av flyktninger til landet har økt kraftig de siste månedene og UDI trenger mottaksplasser. Utlysninger av tilbudskonkurransen blir offentligjort på den nasjonale portalen for offentlige anskaffelser i Norge (DOFFIN), og det er vanligvis korte frister på å legge inn tilbud. For å sikre at asylsøkere kan videre fra akutte mottaksplasser til ordinære mottaksplasser er UDI i behov for at det utvides plasser i de ordinære mottakene. UDI vil innen kort til lyse ut 15000 plasser på landsbasis i ordinære mottak

Kristiansand kommune har drevet statlig mottak siden 1988 med et lite opphold mellom 1996 – 98, der en kun drev transittmottak. Kommunen har regulert kapasitet ut fra behov UDI har hatt i forhold til svingninger i antall flyktninger som har ankommet.

I perioden 2008 – 2015 har kommunen hatt følgende avtaler med UDI:

Type plasser	Antall plasser	Tidsrom
Ordinært mottak	180 plasser	Januar 2013 – pågår
Ordinært mottak	150 plasser + 30 opsjonsplasser	November 2015 – oppstart
Tilrettelagt avdeling	20 plasser	Desember 2009 - pågår
Enslige mindreårige mottak	35 plasser	Leverer tilbud til UDI 1.november
Ordinært mottak	200 plasser	Januar 2008 – januar 2013
Ordinært mottak	50 tilleggs plasser	August 2008 – januar 2011
Ordinært mottak	20 - 36 tilleggs plasser	Oktober 2013 – januar 2015
Enslige mindreårige mottak	25 plasser	Desember 2008 – oktober 2010
Interkommunal avdeling	195 plasser, herav 75 i Kristiansand	Februar 2009 – desember 2014

Drift av statlig mottak i dag.

Mottaket består i dag av Kristiansand statlig mottak med 180 plasser i ordinær avdeling og en Tilrettelagt avdeling med 20 plasser. Det er nå inngått avtale om drift av 150 ordinære plasser som skal være i drift fra 1.november/1.desember d.å. I avtalen inngår det i tillegg 30 opsjonsplasser som kan tas i bruk på en måneds varsel.

Kommunen har også vedtatt å tilby UDI 35 plasser for enslige mindreårige. UDI har utlyst en konkurranse om drift av mottak for enslige mindreårige, hvor virksomhet service og forvaltning ved servicetjenester legger inn tilbud innen fristen 01.11.15.

UDI har et stort behov for å øke kapasitet på mottaksplasser og det foreslås at Kristiansand statlige mottak kan utvide kapasitet som foreslått under:

Type	Pr. desember 2015	Mulig utvidelse	Maks kapasitet
Ordinære plasser	360 plasser	Opp til 180 plasser	540 plasser
Tilrettelagte plasser	20 plasser	0	20 plasser
Enslige mindreårige	Vedtatt 35 plasser	Opp til 35 plasser	70 plasser

Alle avtaler om drift av statlig mottak kan sies opp med 3 måneders varsel.

Alle kostnader forbundet med driften av mottaket dekkes gjennom kontrakten med UDI, både kommunens kostnader til administrasjon, mottakets oppfølging av beboerne, husleie og ytelser til beboerne.

Kristiansand kommune driver etter en desentralisert modell og beboerne bor i hus, leiligheter og hybelhus. Ved å bruke flere ulike boenheter av varierende størrelse oppnår en å kunne tilby alle en så normal bosituasjon som mulig. I tillegg har en stor fleksibilitet til å justere antall beboere i forhold til varierende ankomsttall. Det er tilgang på ordinære hus og leiligheter som passer for familier, men det kan by på utfordringer å tilpasse disse boenhetene for enslige voksne. Ved en økning i mottakskapasiteten på grunn av stort antall ankomster av flyktninger er det nå aktuelt å se på om det tas i bruk større boenheter, da det er stort behov for å etablere boliger for enslige voksne. Mottaket har erfaring fra tidligere med å ha mange voksne boende i et bygg og har god kompetanse på håndtering av dette.

Det kan også være aktuelt å tilby boliger i en eller flere av kommunene i Knutepunkt Sørlandet hvis kommunene ønsker et samarbeide om mottaksdrift etter samme eller lignende modell enn tidligere interkommunal avdeling.

Statlig mottak – innhold

Statlig mottak skal være et nøkternt men forsvarlig botilbud til personer som har søkt asyl i Norge. UDI stiller en rekke krav til driften i mottaket der det legges vekt på aktivitet og mobilisering av den enkelte asylsøkers ressurser. Alle mottaksbeboere er pliktig til å delta i informasjonsprogram der viktige samfunnsområder gjennomgås, de får et tilbud om å delta på 250 timer norskopplæring og barn i grunnskolealder har rett til skolegang. Asylsøkere som er over 16 år, men under 18 år, og som har lovlig opphold i landet, har etter

opplæringslovens § 4A-1 også rett til grunnskoleopplæring. Som et demokratibyggende tiltak er mottaket pålagt å ha et beboerråd som bindeledd mellom beboerne og de ansatte i forhold til innholdet av aktiviteter i mottaket.

Videre driver mottaket en rekke forskjellige aktiviteter som barne- og ungdomsgrupper, kvinnegruppe, mannsguppe, sportslige aktiviteter, turer og andre tiltak. Alle barn og ungdom i Kristiansand statlig mottak blir kartlagt i forhold til egne fritidsinteresser, og på bakgrunn av dette er de blitt med på organiserte fritidstilbud som eksempelvis fotball, dans, karate og lignende. Hensikten med disse tiltakene er å gi barna en så normalisert og verdig livssituasjon som mulig, tross den usikkerheten asylsøkerne opplever.

Utfordringen i driften av mottaket er knyttet til at selve søkeprosessen for de av asylsøkerne som ikke får opphold, med eventuell anke og nemndbehandling i Utlendingsnemnda og påfølgende uttransportering eller frivillig hjemreise kan strekke ut i tid. Kristiansand statlig mottak har et løpende samarbeid med Politiet på flere områder.

Asylsøkere som begår hærverk eller opptre truende anmeldt til politiet. Det er ikke toleranse for kriminelle handlinger begått i mottaket. Mottakets ansatte skal i henhold til UDI sine rutiner bistå politiet i deres arbeid, for eksempel i forbindelse med uttransportering av asylsøkere med endelig avslag og utreisefrist.

UDI fører tilsyn med at driften av mottaket foregår i henhold til kravspesifikasjonen, og gir pålegg om tiltak der mottaket ikke drives etter forutsetningene. Generelt kan det sies at statlig mottak i Kristiansand har hatt gode tilbakemeldinger på hvordan oppgaven løses.

Et mottak med ordinære plasser er bemannet med mottaksleder med lederkompetanse, flyktingemedarbeidere med relevant høyskoleutdanning, miljøarbeidere/vaktmester med relevant fagkompetanse og økonomimedarbeider med kompetanse på økonomi.

Et mottak for enslige mindreårige asylsøkere er et døgnbemannet bo og omsorgstilbud. Ungdommene har rett til skoleplass og mottar ytelser til livsopphold og andre nødvendige ytelser etter gjeldende regelverk. Fylkesmannen oppnevner en representant for hver beboer. Representanten skal ivareta den mindreåriges interesser i asylsaken og ellers utføre de oppgaver som tilkommer en verge i henhold til annen lovgivning. UDI stiller en rekke krav til driften i et EMA der det legges vekt på aktivitet, omsorg, struktur og mobilisering av den enkelte asylsøkers ressurser. Kongsgård skolesenter har en intensjon om å tilby fulltdags skoletilbud til ungdommene.

Et mottak for enslige mindreårige asylsøkere bemannes med leder med lederkompetanse, flyktingemedarbeidere med relevant høyskoleutdanning og miljøarbeidere med relevant fagkompetanse og økonomimedarbeider med kompetanse på økonomi. Psykologfaglig kompetanse skal være tilknyttet mottaket.

Kommunale tjenester – vertskommunekompensasjon

Beboere i et asylmottak er berettiget til kommunale barneverntjenester, skole, helsetjenester og tolk. Asylsøkere med endelig avslag har begrensede rettigheter til helsehjelp, og skal ikke tilbys norskopplæring.

Tjeneste	Beboer i statlig mottak
Barneverntjenesten	Rett til ordinære tjenester
Grunnskole	Alle barn har rett til grunnskole. Denne finansieres ved eget tilskudd til kommunen
Helsetjenester Gyldengården Helsesenter Fastleger etc.	Asylsøkere har rett til helsetjenester. Asylsøkere med endelig avslag har begrensede rettigheter.
Voksenopplæring, norsk	Asylsøkere har rett til 250 t norskopplæring. Dette finansieres ved eget tilskudd.

For å kompensere kommunens utgifter utbetales det vertskommunekompensasjon.

Fra UDIs rundskriv **RS 2011-025**:

Tilskudd til vertskommuner for asylmottak eller omsorgssenter

Vertskommunetilskuddet skal dekke kommunens gjennomsnittlige utgifter til helse, barnevern, tolk, barnehageplass for 4-5 årskull og administrasjon i forbindelse med at det drives et statlig mottak i kommunen. Satsene fastsettes i forbindelse med statsbudsjettet.

Følgende satser gjelder fra:	1.1.2015
Grunnsats per kommune per år	492 592
Sats per ordinær/transittmottaksplass per år	7 560
Sats per plass for enslige mindreårige per år	13 965
Sats per forsterket plass per år	128 385
Sats per plass i omsorgssenter per år	34 444
Barnehagetilskudd pr barn pr måned	11 114
Særskilt tilskudd per måned for medfølgende barn	25 180
Særskilt tilskudd per måned for enslige mindreårige	12 590

For Kristiansand kommune er vertskommunekompensasjon f.o.m. desember 2015: grunnsats, 20 plasser i forsterket avdeling og 330 plasser i ordinært mottak; årlig vertskommune-kompensasjon kr. 5,5 mill. pluss kr 0,2 mill. ved bruk av opsjon. 70 enslige mindreårige plasser vil øke vertskommunekompensasjonen med kr 0,98 mill. årlig. I tillegg til vertskommunekompensasjonen kommer tilskudd til barnehageplass for 4 – 5 åringer, grunnskoletilskudd, tilskudd til norskopplæring for asylsøkere og særskilte tilskudd.

Vurdering:

Drift av statlig mottak for asylsøkere er en oppgave av stor samfunnsmessig betydning. Kommuner har ikke anledning til å reservere seg mot etablering av statlig mottak. Kristiansand kommune har lang erfaring med å drifte mottak. I kommunen er det etablert gode strukturer med tanke på tverrfaglig samhandling og tverrsektoriell innsats. Kommunen har god kompetanse på området både når det gjelder drift og faglig innhold i mottakstilbudet.

Fordelen med at Kristiansand kommune selv er driftsoperatør er at en kan påvirke og styre driften og omfanget på en annen måte enn en har mulighet til dersom driftsoperatør er en annen part. Kommunen må konkurrere med andre aktører i en åpen tilbudskonkurranse, der det tilbudet som kommer best ut i pris og kvalitet blir foretrukket. En har altså ingen fordel av å være kommunal driftsoperatør sammenlignet med andre når det kommer til å konkurrere om tilbudet.

Det anbefales at Kristiansand kommune ved Virksomhet Service og forvaltning/Service-tjenesten får anledning til å legge inn tilbud på drift av plasser i statlig mottak og fullmakt til å forhandle:

- opp til 180 ordinære plasser, inklusive 30 opsjonsplasser, i statlig mottak for asylsøkere, i tillegg til tidligere vedtak.
- opp til 35 plasser, inklusiv 10 opsjonsplasser, i statlig mottak for enslige mindreårige asylsøkere, i tillegg til tidligere vedtak.

Punkt 122/15: Akutt plasser til asylsøkere i Kristiansand

Dato 2. november 2015
Saksnr.: 201510126-9
Saksbehandler Kristin Skjelbred

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
11.11.2015

Akutt plasser til asylsøkere i Kristiansand

Sammendrag

UDI etablerer nå akuttmottak for å håndtere den store pågangen av asylsøkere til landet. Flyktninger som ankommer landet og er registrert hos Politiets utlendingsenhet, blir plassert i *akuttplasser* i påvente av plass i *ordinære* asylmottak.

Kristiansand kommune driver i dag asylmottak med *ordinære* plasser (200), og har nettopp fått tilslag på å utvide antall plasser til det dobbelte fra november/desember.

Spørsmål er om kommunen også skal vurdere å tilby akutte asylmottaksplasser til UDI.

Behovet for slike plasser er for tiden stort. Kristiansand kommunen er i stand til å kunne tilby akutte asylmottaksplasser til UDI, både eiendommer, kompetanse og erfaring. Kommunens kompetanse og lange erfaring med drift av asylmottak gjør at en kan tilby et forsvarlig og godt tilbud også for denne målgruppen. Det er også nærliggende å se for seg at Kristiansand kommunen kan inngå samarbeid med frivillige organisasjoner om innholdet og tilbudet ved plassene. Å se akuttmottaksplasser, ordinære mottaksplasser og bosetting av flyktninger i en sammenheng, vil være gunstig med tanke på vellykket integrering. Kommunen antar å kunne tilby akuttplasser til konkurransedyktige priser og på en samfunnsøkonomisk gunstig måte.

Rådmannen anbefaler at kommunen utreder og vurderer å tilby akutte mottaksplasser i kommunal regi.

Forslag til vedtak

Formannskapet ber rådmannen utrede og vurdere å tilby akutte mottaksplasser i kommunal regi.

Tor Sommerseth
Rådmann

Wenche P. Dehli
Helse- og sosialdirektør

Vedlegg:
Skriv inn vedlegg.

Bakgrunn for saken

AKUTTPLASSER TIL ASYLSØKERE

UDI etablerer nå akuttmottak for å håndtere den store pågangen av asylsøkere til landet. Personer som ankommer landet og er registrert hos Politiets utlendingsenhet, blir plassert i akutt plasser i påvente av plass i ordinære asylmottak. I Kristiansand er det etablert 88 akutt plasser på Budget Hotell i regi av en privat leverandør, samt at det er planer om å etablere rundt 500 akutt plasser på Quality Hotel Sørlandsparken med privat leverandør. Kristiansand kommune har begrensede oppgaver primært knyttet til akutt helsehjelp og tannlege som vertskommune for private etablerte asylmottak.

ORDINÆRE ASYLMOTTAK I KOMMUNAL REGI

Kristiansand kommune driver i dag asylmottak med 180 ordinære plasser og 20 tilrettelagte plasser. Disse driftes etter en desentralisert modell som innebærer at asylsøkerne bor i ordinære boliger rundt omkring i kommunen. Kristiansand har levert tilbud og nettopp fått tilslag fra UDI på ytterligere 180 ordinære asylmottaksplasser med oppstart 1. november og 1. desember. I tillegg leverer kommunen i disse dager tilbud på 35 plasser til enslig mindreårige asylsøkere.

Helse- og sosialstyret vil den 10. november og formannskapet den 11. november få en sak hvor rådmannen foreslår å levere et nytt tilbud til UDI på ytterligere 180 ordinære plasser og 35 plasser til enslig mindreårige asylsøkere.

PROBLEMSTILLING

Skal kommunen også være en tilbyder av akutte mottaksplasser til asylsøkere?

VURDERING

Kommunen har kartlagt egnede eiendommer å tilby til UDI til akutte plasser. Oversikten er overlevert Fylkesmannen og DSB. Flere ulike eiendommer kan klargjøres og tilpasses for å kunne motta et større antall personer, og disse kan rigges i løpet av 2-3 måneder.

Kommunen har god kompetanse og lang erfaring med drift av asylmottak. Dette setter kommunen i stand til å kunne tilby et forsvarlig og godt tilbud også for denne målgruppen. Det er også nærliggende å se for seg at Kristiansand kommune kan inngå samarbeid med frivillige organisasjoner om innholdet og tilbudet ved plassene. I dag har kommunen samarbeid med mange ulike organisasjoner, og et arbeid om akutt plasser kan egne seg for ytterligere samarbeid med frivillige organisasjoner.

Kommunen kan rekruttere bemanning i samarbeid med NAV Kristiansand på en hensiktsmessig måte, rekruttere personell rask og tilby arbeid til personer som i dag står utenfor arbeidslivet.

Dagens kommunale asylmottak er organisert som et desentralisert mottak. Den økte tilstrømningen av asylsøkere kan imidlertid innebære at kommunen også må vurdere å tilby sentraliserte ordinære mottak på sikt. Å tilby akutt plasser nå kan være en forberedende fase for noe som kan brukes til sentralisert ordinære mottak på noe sikt dersom det blir behov.

På grunn av UDI sin etterspørsel etter akutte plasser, merker kommune at huseiere nå forventer mye høyere leiepriser enn normalt. For at kommunen skal kunne skaffe tilveie leiligheter til ordinære asylmottaksplasser, bosetting av flyktninger og målgrupper i det boligsosiale arbeidet, er det viktig at UDI sin etterspørsel blir møtt med et tilbud som ikke går på bekostning av kommunens behov for husrom. Det er derfor viktig å se de nye /forsterkede behovene i sammenheng med det som allerede er planlagt i forhold til andre målgrupper som også er utsatt på boligmarkedet.

Kommunen antar å kunne tilby akutt plasser til konkurransedyktige priser og på en samfunnsøkonomisk gunstig måte. En nærmere vurdering av dette er nødvendig.

Hovedoppgaven for kommunen er å bosette flyktninger som har fått opphold i landet. Kommunen må sørge for at disse oppgavene blir tilstrekkelig prioritert og at etablering av akutt plasser ikke går på bekostning av kapasiteten til dette. Samtidig er det viktig å se hele feltet i en sammenheng. Kommunen har oppgaver også knyttet til asylsøkere som bor på akutt plasser, og må holde seg løpende orientert om status og omfang. Mange i akutt plasser vil antagelig bli flyttet til ordinære mottak og senere bli bosatt i kommunen. Å se hele feltet i sammenheng vurderes som nyttig for å oppnå så rask og god integrering som mulig.

ANBEFALING

Kommunen er i stand til å kunne tilby akutte asylmottaksplasser til UDI, både eiendommer, kompetanse og erfaring. Behovet for slike plasser er for tiden stort. Å se akuttmottaksplasser, ordinære mottaksplasser og bosetting av flyktninger i en sammenheng, vil være gunstig med tanke på vellykket integrering. Det vil kreve tilrettelegging av eiendommer og god forberedelse av driften. Rådmannen anbefaler at kommunen utreder og vurderer å tilby akutte mottaksplasser i kommunal regi.

Punkt 123/15: Forslag til møteprogram for Kommunalutvalg, Formannskap og Bystyre for 2016

Dato 12. oktober 2015
Saksnr.: 201511268-1
Saksbehandler Anne Lise Holand Aabø

Saksgang
Kommunalutvalget
Formannskapet
Bystyret

Møtedato
10.11.2015
11.11.2015
25.11.2015

Forslag til møteprogram for Kommunalutvalg, Formannskap og Bystyre for 2016

Vedlagt forslag til møteprogram for kommunalutvalg, formannskap og bystyre for 2016.
Forslaget er satt opp med vinter- og høstferie møtefrie.

Forslag til vedtak

[Bystyret vedtar forslag til møteprogram for 2016 for kommunalutvalg, formannskap og bystyre.](#)

Tor Sommerseth
Rådmann

Eva Berglund Åsland
Organisasjonsdirektør

Vedlegg:
Forslag til møteprogram 2016

Møteplan

1. halvår 2016 Kommunalutvalg, Formannskap og Bystyre

Januar	Uke 2	Kommunalutvalg Formannskap	Tirsdag 12. Onsdag 13.	Kl. 09.00 Kl. 09.00
	Uke 3	Bystyre	Onsdag 20.	Kl. 17.00
	Uke 4	Kommunalutvalg Formannskap	Tirsdag 26. Onsdag 27.	Kl. 09.00 Kl. 09.00
Februar	Uke 5	Formannskap	Onsdag 3.	Kl. 09.00
	Uke 6	Kommunalutvalg Formannskap	Tirsdag 9. Onsdag 10.	Kl. 09.00 Kl. 09.00
	Uke 7	Bystyre	Onsdag 17.	Kl. 17.00
	Uke 8	Vinterferie		
Mars	Uke 9	Formannskap	Onsdag 2.	Kl. 09.00
	Uke 10	Kommunalutvalg Formannskap	Tirsdag 8. Onsdag 9.	Kl. 09.00 Kl. 09.00
	Uke 11	Bystyre	Onsdag 16.	Kl. 17.00
	Uke 12/13	Påske		
April	Uke 14	Kommunalutvalg Formannskap	Tirsdag 5. Onsdag 6.	Kl. 09.00 Kl. 09.00
	Uke 15	Formannskap	Onsdag 13.	Kl. 09.00
	Uke 16	Bystyre	Onsdag 20.	Kl. 17.00
	Uke 17	Kommunalutvalg Formannskap	Tirsdag 26. Onsdag 27.	Kl. 09.00 Kl. 09.00
Mai	Uke 18	Kommunalutvalg Formannskap	Tirsdag 3. Onsdag 4.	Kl. 09.00 Kl. 09.00
	Uke 19	Bystyre	Onsdag 11.	Kl. 17.00
	Uke 20	Formannskap	Onsdag 18.	Kl. 09.00
	Uke 21	Kommunalutvalg Formannskap	Tirsdag 24. Onsdag 25.	Kl. 09.00 Kl. 09.00
	Uke 22	Bystyre	Onsdag 1.	Kl. 17.00
Juni	Uke 23	Kommunalutvalg Formannskap	Tirsdag 7. Onsdag 8.	Kl. 09.00 Kl. 09.00
	Uke 24	Kommunalutvalg Formannskap	Tirsdag 14. Onsdag 15.	Kl. 09.00 (generalforsamlinger) Kl. 09.00
	Uke 25	Bystyre	Onsdag 22.	Kl. 17.00

2. halvår 2016 Kommunalutvalg, Formannskap og Bystyre

August	Uke 34	Formannskap	Onsdag 24.	Kl. 09.00
	Uke 35	Kommunalutvalg	Tirsdag 30.	Kl. 09.00
		Formannskap	Onsdag 31.	Kl. 09.00
September	Uke 36	Formannskap	Onsdag 7.	Kl. 09.00
	Uke 37	Kommunalutvalg	Tirsdag 13.	Kl. 09.00
		Formannskap	Onsdag 14.	Kl. 09.00
	Uke 38	Bystyre	Onsdag 21.	Kl. 17.00
	Uke 39	Kommunalutvalg	Tirsdag 27.	Kl. 09.00
	Formannskap	Onsdag 28.	Kl. 09.00	
Oktober	Uke 40	Høstferie		
	Uke 41	Kommunalutvalg	Tirsdag 11.	Kl. 09.00
		Formannskap	Onsdag 12.	Kl. 09.00
	Uke 42	Formannskap	Onsdag 19.	Kl. 09.00
	Uke 43	Kommunalutvalg	Tirsdag 25.	Kl. 09.00
	Bystyre	Onsdag 26.	Kl. 17.00 Presentasjon av HP	
November	Uke 44	Gruppebehandling av HP		
		Formannskap	Onsdag 2.	Kl. 09.00
	Uke 45	Hovedutvalgsbehandling	av HP	
		Kommunalutvalg	Tirsdag 8.	Kl. 09.00 Hovedutvalgsbeh. HP
		Formannskap	Onsdag 9.	Kl. 09.00
	Uke 46	Formannskap	Onsdag 16.	Kl. 09.00
		Kommunalutvalg	Tirsdag 22.	Kl. 09.00 Behandling av HP
Uke 47	Bystyre	Onsdag 23.	Kl. 17.00	
Uke 48	Formannskap	Onsdag 30.	Kl. 09.00 Behandling av HP	
Desember	Uke 49	Kommunalutvalg	Tirsdag 6.	Kl. 09.00
		Formannskap	Onsdag 7.	Kl. 09.00
	Uke 50	Bystyret	Onsdag 14.	Kl. 09.00 Behandling av HP

Punkt 124/15: Status LSK - Kjevik

Dato 6. november 2015
Saksnr.: 201511900-3
Saksbehandler Øyvind Lyngen Laderud

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
11.11.2015

Status LSK - Kjevik

Det arbeides med en ny langtidsplan for forsvaret som regjeringen tar sikte på å legge frem for Stortinget våren 2016. Som ett av flere, men et viktig innspill til utarbeidelsen av langtidsplanen, har forsvarsministeren bedt om råd fra Forsvarssjefen om den videre utviklingen av Forsvaret.

Rådene fra Forsvarssjefens Fagmilitære råd (FMR) skal Regjeringen arbeide med frem mot vårsesjonen. Stortinget vil vedta Langtidsmelding for Forsvaret juni 2016. FMR har lagt frem en rekke anbefalinger. Blant disse er å flytte luftforsvarets skolesenter på Kjevik (LSK) til Værnes. I tillegg ønsker Forsvarssjefen også å flytte andre skoler i Luftforsvaret til Værnes. Dette for å samle kompetanse på færre steder og innrette baser og garnisoner slik at de har operativ merverdi.

Det må understrekes at en rekke andre skoleavdelinger i Forsvaret ikke er tilknyttet baser med operativ merverdi. LSK er en styrkeprodusent for de operative enhetene i Luftforsvaret. LSK innehar ikke funksjon som operativ kapasitet.

Dette er fjerde gangen siden 2000 at LSK foreslås lagt ned! Luftforsvarets skolesenter Kjevik (LSK) sin hovedoppgave er å utdanne kompetent personell til Luftforsvaret. Her gis befalsutdanning til alt personell i Luftforsvaret, og teknisk fagutdanning innen teknisk og operativ tjeneste. Hvert år utdannes det mer enn 250 nye befall til Forsvaret. I tillegg gjennomføres det en årlig kursaktivitet for 1.500 – 1.800 personer.

Kompetansen ved skolesenteret høy og skolen har multinasjonalt samarbeid om utdanning og har evnet å omstille seg og påta seg stadig nye oppdrag, og har god kompetanse på de systemene som Luftforsvaret bruker i dag. Samtidig vet vi at all teknisk utdanning til AW 101 (nye redningshelikoptre) skal foregå ved LSK Kjevik fra 2017 fordi kompetansen er vurdert høyest og besparelser store.

Kostnadene forbundet med å flytte Forsvarets aktivitet på Kjevik kommer til å bli større enn antydnet fra FMR. Investeringskostnaden ved Værnes er sjablongmessig vurdert til 809 mill. Et beløp som ikke omfatter de andre avdelinger som foreslås flyttet til Værnes. En vurdering basert på Forsvarsbygg faktaark antyder mer enn 2, 1 milliarder kroner. FMR vurderer bygningsmassen på Kjevik som i svært dårlig forfatning, noe som står i kontrast til den faktiske kontinuerlig modernisering av bygningsmassen. Forsvarsbygg har vurdert bygningsmassen som tilfredsstillende.

Samtidig øker frykten for at kompetanse forsvinner fra LSK når slike forslag blir lansert med jevne mellomrom. Det er forventet en naturlig avgang (pensjon) på 60 % innenfor den neste tiårs perioden i Luftforsvaret. Av den grunn er det særdeles viktig at man ikke mister mer av det personellet som skal utdanne fremtidige teknikere.

Forsvarssjefen har understreket at det skal være en åpen og inkluderende prosess i sektoren. Det er ikke slik de tillitsvalgte vurderer prosessen til nå.

LSK er siste militære installasjon i Agderfylkene etter at øvrige er fjernet siden 90-tallet og vil blottlegge landsdelen helt for militært nærvær i forhold til baser eller garnisoner. Agderfylkene har 300.000 innbyggere, en viktig flyplass som lever i et tett og godt samarbeide med LSK. Agder ligger nærmest kontinentet og for befolkningen representerer LSK og det militære nærværet en betydelig samfunnsikkerhet og er en viktig bidragsyter til økt forsvarsvilje.

I stedet for å avvikle og flytte bør Forsvaret heller samle flere viktige kompetanseinstitusjoner til LSK og Kjevik for nettopp å oppnå de synergier som ønskes fra Forsvarssjefen. Forsvarets interesser på en god måte.

Forsvarssjefen vil forenkle og på sikt samle utdanningsvirksomheten der hvor det gir økonomisk eller faglig gevinst. Ved å samle flere av luftforsvarets utdanningsbehov vil en oppnå synergier. I tillegg til F-35 og AW 101 (nye redningshelikoptre), kan en også samle Bell 412 (transporthelikopter) radarsensorer med mere. I samarbeid med Universitetet i Agder og lokalt næringsliv kan LSK skape et avansert IT /web basert skolesenter som kan betjene Ørland og andre steder i og utenfor landets grenser dersom Forsvaret ønsker å samle og virkelig oppnå en *kompetansemessig merverdi* for Luftforsvaret og andre deler av Forsvaret.

Forslag til vedtak

- Kristiansand kommune ber Regjering og Storting forkaste forslagene fra FMR om å flytte LSK Kjevik med tilhørende avdelinger fra Kjevik til Værnes.
- Kristiansand kommune ber Regjeringen og forsvarsledelsen vurdere hvordan legge til rett for et kompetansesenter med utgangspunkt i næringslivet, UIA og Forsvaret

Tor Sommerseth
Rådmann

Ragnar Evensen
Teknisk direktør

Bakgrunn for saken

Det arbeides med en ny langtidsplan for forsvaret som regjeringen tar sikte på å legge frem for Stortinget våren 2016. Som ett av flere, men et viktig innspill til utarbeidelsen av langtidsplanen, har forsvarsministeren bedt om råd fra Forsvarssjefen om den videre utviklingen av Forsvaret.

Rådene fra Forsvarssjefens Fagmilitære råd (FMR) skal Regjeringen arbeide med frem mot vårsesjonen. Stortinget vil vedta Langtidsmelding for Forsvaret juni 2016.

FMR har lagt frem en rekke anbefalinger. Blant disse er å flytte luftforsvarets skolesenter på Kjevik (LSK) til Værnes. I tillegg ønsker Forsvarssjefen også å flytte andre skoler i Luftforsvaret til Værnes. Forsvarssjefen og Generalinspektøren i Luftforsvaret ønsker å samle all utdanning på en base som vil gi synergier mellom de forskjellige skolemiljøene, og reduksjon i stab og støttefunksjoner. Samtidig ønsker Forsvarssjefen og innrette sine baser og garnisoner til baser som har operativ merverdi.

Dette er fjerde gangen siden 2000 senteret foreslås lagt ned!

Luftforsvarets skolesenter Kjevik (LSK) sin hovedoppgave er å utdanne kompetent personell til Luftforsvaret. Her gis befalsutdanning til alt personell i Luftforsvaret, og teknisk fagutdanning innen teknisk og operativ tjeneste. Hvert år utdannes det mer enn 250 nye befal til Forsvaret. I tillegg gjennomføres det en årlig kursaktivitet for 1.500 – 1.800 personer. Tilknyttet senteret er også en rekke andre avdelinger slik som Cyberforsvaret CKT og CTO (Drift og utdanning), Forsvarets Sanitet, Forsvarsbygg, Forsvarets Logistikk Organisasjon samt Forsvarets Personell- og Vernepliktsenter. Dette tilsvarer rundt 200 høyt kompetente stillinger ved skolesenteret. Flyttingen vil medføre nedleggelse eller flytting av disse avdelingene.

Høy kompetanse ved LSK

Ombudsmannens (for Forsvaret) skriv til Stortinget etter befarings på Kjevik juni 2014 slår fast at kompetansen ved skolesenteret er høy. Skolen har multinasjonalt samarbeid om utdanning og har evnet å omstille seg og påta seg stadig nye oppdrag, og har kompetanse på de systemene som Luftforsvaret bruker i dag. Underlagsdokumentasjonen til FMR understøtter også dette. LSK har også pågående samarbeid med Universitetet i Agder om flyingeniørfag.

Regjeringen har besluttet å kjøpe 16 maskiner av helikoptertypen AgustaWestland AW101 for å erstatte redningshelikopteret Westland Sea King. Innfasingen skal skje fra 2017, og all teknisk utdanning til AW 101 skal foregå ved LSK Kjevik. Det er betydelige besparelser ved å velge "in-house" kompetanse på Kjevik. Fra 2021 og utover vil besparelsene bli enda større ved at investeringene i materiell og kompetanse er nedbetalt.

Flytte kompetanse

Samtidig øker frykten for at kompetanse forsvinner fra LSK når slike forslag blir lansert med jevne mellomrom. Det er forventet en naturlig avgang (pensjon) på 60 % innenfor teknisk bransje den neste tiårs perioden i Luftforsvaret. Av den grunn er det særdeles viktig at man ikke mister mer av det personellet som skal utdanne fremtidige teknikere.

All erfaring fra det sivile og fra det militære viser at kompetanse i liten grad følger med ved flytting av virksomheter.

Ved tidligere flyttinger av avdelinger i Forsvaret, spesielt skolemiljø har man sett at instruktører ikke har blitt med til ny lokasjon. Blant flere eksempler er Forsvarets ammunisjonsskole. Et annet er LBTS skole (baseforsvarstaktisk) som ble flyttet fra Rygge til Ørlandet. Kun 1 av 19 instruktører med kritisk kompetanse fulgte med. Signalene fra FMR har allerede nå fått negative konsekvenser ved at den gir stor usikkerhet for kritisk kompetanse som ønsker å være på LSK.

Økonomi

I følge innspillet fra FMR har Forsvaret ansvar for å forvalte virksomheten forsvarlig og effektivt. Effektivisering er et kontinuerlig og systematisk arbeid i Forsvaret. Likevel kan det virke som økonomi og effektiv drift er mindre viktig.

Kostnadene forbundet med å flytte Forsvarets aktivitet på Kjevik kommer til å bli betydelig større enn antydning fra FMR. En rapport fra McKinsey slår fast at Forsvarssektoren har et internprisingssystem som kun delvis reflekterer de reelle kostnadene og i følge rapporten må antatte flyttekostnader økes betraktelig mer enn planlagt. Det er ikke gjort noen forprosjektering av reelle kostnader forbundet med en flytting. Investeringskostnaden ved flytting til Værnes er sjablongmessig vurdert til 809 mill. Et beløp som ikke omfatter de andre avdelinger som foreslås flyttet til Værnes. Forsvaret har god dokumentasjon på at tidligere flyttinger har gitt mange ganger så høye kostnader som først antatt. (eks: flytting av FOHK (Jåttå) til FOH (Reitan) ble estimert til 240 mill NOK, mens kostnadene ble langt over 1 mrd NOK. IKT kostnadene alene utgjorde over 1 mrd NOK). Basert på faktaark for Værnes er det i innspillet fra FMR utelatt en del investeringer som tilsier at kostnaden vil bli mer enn 2, 1 milliarder kroner.

FMR vurderer bygningsmassen på Kjevik som i svært dårlig forfatning, noe som står i kontrast til den faktiske kontinuerlig modernisering av bygningsmassen. Forsvarsbygg har vurdert bygningsmassen som tilfredsstillende.

Forsvarssjefen nedsatte i 2014 en arbeidsgruppe ledet av FD IV 2 (Sondov) som hadde som mandat å finne kostnadsbesparelser på 20 % og skulle utrede tre alternativer: 1) Videreføre Kjevik slik som i dag, 2) Flytte alle Forsvarets avdelinger til andre egnede lokasjoner og 3) Hybridløsning, som innehar elementer av de to første alternativene. Det var imidlertid kun 2) som ble utredet. I studien oppsummeres 0-alternativet Kjevik (ingen endring av lokasjon) som følger: «*Dersom det vektlegges lave investeringskostnader, en spisset base mot utdanning og lav risiko for kompetanasetap, er Kjevik det klart beste alternativet*». Her lanseres muligheten om en spisset base mot utdanning for Luftforsvaret på Kjevik.

Åpen og inkluderende prosess

Forsvarsministeren har i sitt oppdragsskriv til Forsvarssjefen beskrevet sine forventninger om at det skal være en åpen og inkluderende prosess i sektoren. Samt at den offentlige debatt om temaene er viktige innspill for regjeringen i forbindelse med langtidsplan for Forsvaret. Det oppfattes ikke slik lokalt. Dokumentasjon og underlagsmateriale har vært vanskelig å oppdrive og i flere tilfelle unntatt offentlighet.

Operativ merverdi ved flytting

FMR argumenterer med at Luftforsvarets baser skal legges til baser med operativ merverdi fordi, slik FMR uttrykker det, at Luftforsvaret må være tilstede for å motta alliert støtte som følge av en krise eller krigssituasjon. Forslaget innebærer imidlertid at LSK flyttes fra en base til en av Heimevernets garnisoner der Luftforsvaret ikke har vært tilstede siden 2002. Det er Heimevernet som ivaretar forpliktelsene for å være en slik mottaksbase. Det er en rekke andre skoleavdelinger i Forsvaret som ikke er tilknyttet baser med operativ merverdi. LSK er en styrkeprodusent for de operative enhetene i Luftforsvaret. LSK innehar ikke funksjon som operativ kapasitet og har heller ikke behov for å være på en base med operativ merverdi.

Luftforsvarets ledelse ble i Stortingsproposisjon 73S 2012-2016 besluttet relokalisert til Reitan. I gjeldende FMR har Luftforsvarets ledelse konkludert annerledes. FMR har vurdert det slik at det er vesentlige kostnader å flytte Luftforsvarets ledelse fra Rygge til Reitan. Til tross for at det er åpenbare operative fordeler knyttet til å samlokalisere ledelsen med sitt eget operasjonssenter (NAOC) på Reitan. Det anbefales etter en vurdering og prioritering, av operative og økonomiske forhold, at ledelsen forblir på Rygge. Luftforsvarets krigsskole flyttes heller ikke til Værnes av økonomiske hensyn.

Agder uten militært nærvær?

LSK er siste militære installasjon i Agderfylkene etter at øvrige er fjernet siden 90-tallet. En flytting vil blottlegge landsdelen helt for militært nærvær i forhold til baser eller garnisoner. Følgende er lagt ned siden 1995: Gimlemoen (1995), Odderøya, (1999), Randøya (1999), Evjemoen (2002), Marvika (2002), Kristiansand - Distriktskommando Sør og Vestlandet (2002), Kjevik HV07 (2007). LSK er siste faste militære base i landsdelen.

Agderfylkene har 300.000 innbyggere, en viktig flyplass som lever i et tett og godt samarbeide med LSK. For befolkningen representerer LSK og det militære nærværet en betydelig samfunnsikkerhet og beredskap og er en viktig bidragsyter til økt forsvarsvilje.

Sterke kompetansemiljøer i regionen

Agder er også en betydelig kompetanseregion. Universitetet i Agder (UiA) har mer enn 11.000 studenter og 1200 ansatte. Blant spesialområdene ved UiA er multimedieteknologi, mobilkommunikasjon og informasjonssystemer som er viktige elementer i moderne læringsteknologi. UiA har også bachelorutdanning i flyteknikk.

Næringslivet i Agder har særlig mange aktører innen læringsteknologi. Blant disse finner vi virksomheter i Kristiansand som har levert avanserte opplæringsystemer til F35!

Ikke uvesentlig er teknologiklyngen NODE med nærmere 10.000 medarbeidere som nå satser sterkt innen robotisering, simulering, samt tilstandsbasert vedlikehold og bruk av store data.

Kjevik som kompetansesenter for Luftforsvaret?

I stedet for å utvikle bør Forsvaret heller samle flere viktige kompetanseinstitusjoner til LSK og Kjevik. Alle forutsetninger er til stede for utvidelse av arealer og bygningsfortetting. Dette i motsetning til hva som er antydning fra FMR. Reguleringsplanen for området ivaretar Forsvarets interesser på en god måte.

Forsvarssjefen vil forenkle og på sikt samle utdanningsvirksomheten der hvor det gir økonomisk eller faglig gevinst. Ved å samle flere av luftforsvarets utdanningsbehov vil en oppnå synergier. I tillegg til F-35 og AW 101 (nye redningshelikoptre), kan en også samle Bell 412 (transporthelikopter), radarsensorer, luftvern, samband, elektronisk krigføring, redningsutstyr, bakkeutstyr, våpensystemer, flyteknisk grunnutdanning, kompositt teknologi, termineringsteknologi og læringsmiddelproduksjon for å nevne noen. LSK Kjevik kan bygge et opplæringscenter sammen med det sivile samfunn som kan utvikles til et internasjonalt kompetansesenter. Et samarbeid med Universitetet i Agder og næringslivet lokalt kan skape et avansert IT /web basert skolesenter som kan betjene Ørland og andre steder inkludert NATO lokasjoner utenfor landets grenser. (Etter behov kan en sende instruktører til Ørland når det er behov for dette.) Å samle slik kritisk kompetanse på ett sted som Kjevik gir både økonomisk og faglig gevinst slik Forsvarssjefen ønsker. Det er også en av konklusjonene til Forsvarssjefens arbeidsgruppe som vurderte Kjevik i 2014:

«Dersom det vektlegges lave investeringskostnader, en spisset base mot utdanning og lav risiko for kompetansetap, er Kjevik det klart beste alternativet».